

Kosovski Srbi 'Zatoceni' u Svojim Enklavama

Author: [IWPR Balkans](#)

U etnicki podeljenom gradu Orahovcu, Albanci nerado oprastaju srpskoj manjini za njihovo drzanje u toku sukoba na Kosovu.

Kazu da se plase za svoje zivote, da opstaju zahvaljujuci humanitarnoj pomoci i da su zatvorenici u sopstvenim kucama.

Srbi, nastanjeni u maloj enklavi u centru grada Orahovca (Rahoveci) sa pretežno albanskim stanovistvom govore da im ne moze biti gore.

Uprkos prisutnosti KFOR trupa u ovoj enklavi, nekih 1,500 stanovnika meta su Albanaca zeljnih osvete zbog zlocina koji su Srbi pocinili za vreme kosovskog sukoba.

Izgleda da Srbi ne mogu racunati na vecu zastitu medjunarodne zajednice koju je Natasa Kandic, aktivista za ljudska prava iz Beograda, optuzila da tolerise ove napade.

Troje Srba je poginulo i devet ranjeno proslog decembra. Direktor Osnovne skole, Blazo Radic, bio je zrtva napada granatom mesec dana kasnije.

"Ne razumem zasto oni ovo rade", kaze Radic koji je bez ozleda preziveo napad. "Pomagao sam svima, zajedno smo radili. Ukoliko im je namera da me oteraju odavde, ja cu im reci da ja necu ici nigde cak i ako me zbog toga ubiju".

Medjutim Radicevu odlucnost da ostane ne dele ostali Srbi. "Sve je manje i manje ucenika. Oni odlaze, jer su uslovi zivota veoma teski", kaze Miroslav Grkovic, direktor Osnovne skole "Vuk Karadzic".

Vecina srpskog stanovnistva nastanjenog pre rata pobeglo je u Srbiju, dok mnogi koji su ostali cekaju sledeci konvoj da ih izvede iz grada. (Pre rata nekih 4000 Srba je zivelo u gradu).

Njihovi albanski susedi otezavaju stanovnistvu enklave da se bavi trgovinom, primoravaju ih da se oslanjaju na pomoc u hrani koju im daju medjunarodne humanitarne organizacije.

"Nema nikakve robe u prodavnicama, jer kamioni ne mogu preci preko albanske teritorije", kaze petanestogodisnji Danijel Lamovic. "Opstajemo na humanitiranoj pomoci koja nam stize jednom mesecno".

Uprkos svemu ima jos ljudi u enklavi koji misle da ima buducnosti za Srbe u gradu, ukoliko medjunarodna zajednica pomogne da se poboljsa lokalna ekonomija.

"Ukoliko nam KFOR pomogne, nadamo se da cemo otvoriti dve fabrike i zaposliti oko sto radnika", kaze lokalni srpski lider, Slavisa Kosina. "Nadamo se medjunarodnoj finansijskoj pomoci za 239 domacinstva. To bi znacilo da bi jedan clan porodice ubrzo imao izvor prihoda. Zajedno sa humanitarnom pomoci mislim da cemo preziveti".

Medjutim, cak i da im podje za rukom da sastave kraj s krajem, samo je mali deo ukupnog albanskog stanovnistva od 20 hiljada ljudi, koji zive u gradu spreman oprostiti Srbima za njihovo drzanje u toku sukoba na Kosovu.

"Kada smo pre ziveli sa Srbima, ziveli smo dobro. Ali ne vise" kaze sesdeset i petogodisnji Selim Kornjiqi. "Nekada smo ih postovali i nismo nikada mislili da ce nam postati neprijatelji".

Natasa Kandic, direktor Centra za humanitarno pravo iz Beograda, nedavno je objavila imena vise od dvadesetak orahovackih Srba koji su pocinili ratne zlocine u ovom gradu.

"Srbi ne kriju da su njihove snage pocinile zlocine protiv albanskog stanovnistva. Oni ne kriju svoju sramotu zbog ponizenja koje su pretrpeli Albanci u toku NATO bombardovanja", moze se procitati u njenom izvestaju.

Srbi i Albanci u ovom gradu medjusobno ne komuniciraju. "Kao clan komiteta za kooperaciju sa Albancima, tri puta sam prisustvovao sastancima, ali nije doslo do poboljsanja, nasuprot, stvari su krenule nagore", kaze Grkovic.

Medjunarodni zvanicnici koji upravljaju Kosovom smatraju da je stvar albanskog rukovodstva da pokusa poboljsati odnose u gradu.

"Ukoliko uspemo da poboljsamo status Srba i Roma, kojima je ovde ogranicena sloboda, onda ima nade u njihovu buducnost", rekao je sef OSCE misije u Orahovcu, Walter Feltz. "Sami Albanci mogu ovo garantovati prihvanjem i postovanjem prava manjina".

Petar Jeknic je nezavisni novinar iz Beograda. Za dodatne informacije o Orahovcu i poslednja istrazivanja Centra za humanitarno pravo, obratite paznju na rubriku Specijalni izvestaj, koju cete naci na web strani IWPR.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosovski-srbi-zatoceni-u-svojim-enklavama>